

Gólya

Gyűjtés helye: Solymár / Schaumar, Ofner Bergland / Pest megye

Gyűjtötte: Kurt Petermann, 1976

Táncdialektus – földrajzi elhelyezkedés szerint Pest megye / Budai hegyvidék

Tánc típus: körben járt páros **figurális** tánc, több pár is táncolhatja.

Zenei **kottaanyag** még nem készült.

Tánc történet

Egész Európában, több nemzetiségnél különféle változatokban elterjedt néptánc. Elterjesztésükben a táncmestereknek nagy szerepük volt.

A gólya a legkülönbélebb csatornákon terjedt még el, közvetlen népi átvétellel, városban munkát vállaló falusiakkal, a katonaságból hazatérőkkel, a falusi iparos rétegen keresztül, falusi értelmiségiek valamint tanítók révén.

Nevezik még: Kuckuckspolka, (Deutsche Volkstänze aus dem Karpatenraum) Heft 48/49 9. S. gesammelt von Karl Horak); Woaf (3/4-es!), Reidlinger Schottisch (Ausztria), Lüdere Polka (Svájc)

Tánc leírás

Kiindulási helyzet:

A párok egymás mellett állnak menetirányban, az óramutató járásával ellentétesen a körvonal mentén, a férfi a belső körben, ún. Rheinländerfassung, vagyis a férfi a jobb karját a nő válla fölött oldalt nyújtja és megfogja a nő felfelé hajlított jobb karja tenyerét, bal kézben a nő bal kezét fogja elől vállmagasság alatt egy kicsivel.

A tánc menete:

A lépést mindenki bal lábbal kezdi.

1. ütem: bal lábbal rézsút előre lépünk, jobb lábbal mellélépünk, bal lábbal ismételten rézsút előre lépünk, jobb lábat melléhúzzuk.
2. ütem: az 1. ütem szimmetrikus ismétlése, de a végén letesszük mindkét lábunkat.

3. ütem: a férfi felemelt karja alatt a nőt, jobbra kifelé, kissé elfordítja, hogy egymásra tudjanak nézni, majd ellenkező oldalra is elfordítja. Az egymásra tekintésnél kissé rugóznak az összezárt lábak.
4. ütem: a férfi helyben állva a jobb karja alatt kiforgatja az óramutató járásával megegyező irányba a nőt, aki 4 lépéssel fordul meg. Az utolsó lépésnél a másik lába mellé zár.

A tánc menete kezdődik előlről.

A dallamhoz nem énekelnek **szöveget**.

Megjegyzés:

Dr. Kiss Gáborné: A magyarországi német táncagyomány és forrásai című munkájában a gólyáról a 441 – 443. oldalon kottával együtt a Kurt Petermann által filmezett szűri és mecseknádasdi variációt írja le.

Ludwig Berghold – Karla Sinitean – Singer – Felix Sinitina Singer: Unsere Wurzeln. Deutsche Tänze im und aus dem Banat. Honterus Verlag, Hermannstadt 2004. S. 78 – 79.

fordítása: Karl Horak ezt írja a kiadványában: „bácskai néptánc” „Magyar neve ellenére a tánc német eredetű. Bácska lakosainak körében „németlendernek”, illetve csárdásnak is nevezték.”

Dóka Krisztina: A magyar táncfolklór átalakulása (1896 – 1945) című doktori disszertációjában így írja le a tánc mentét a 106. oldalon: „A gólya kötött szerkezetű és kötött térformában egy meghatározott dallamra táncolták. A tánc a 4/4-es dallamhoz, ill. ennek egyes egységeihez igazodik. A párok köríven oszlopos formában állnak fel, a táncosok bal válla néz a kör közepe felé és az egész kör lassan balra kering. Kézfogással, egymás mellett elhelyezkedve táncolják a párok. Koreográfiájában kétrészes táncszakasz ismétlődik: 1. lépő rész, a párok előre-hátra haladása a körív mentén; 2. rész: a férfi a nőt a karja alatt kismértékben jobbra, balra forgatja, majd kifordítja.”

105. oldal:...”rendszeres táncalkalmakon, pl. vasárnapi tánc és lakodalomban is előfordult. A táncfolklorisztikai szakirodalom elterjedését helyenként az Amerikából hazatérő kivándoroltakhoz köti. (dallam: John Brown's body)

<https://doktori.btk.elte.hu/lit/dokakrisztina/diss.pdf>

Készítette: Winhardt Ildikó 2021.

NKUL- KP-1-2021/1 - 001529